

Висновки. Застосування хмарних технологій і сервісів надає можливість інтенсифікувати процес навчання, підвищити рівень професійної підготовки студентів, зокрема майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук, здійснити економію фінансових, матеріальних і кадрових ресурсів університету.

Запропонований підхід до створення web-орієнтованого програмного забезпечення навчального призначення надає можливість користувачам (викладачам, студентам) одержати необхідні теоретичні відомості щодо постановки відповідних задач, їх математичних моделей і методів розв'язування у будь-який час і з будь-якого місця, де є доступ до мережі Інтернет, а також використовувати ці засоби для розв'язування як навчальних задач, так і реальних задач в режимі онлайн.

Література

1. Tryus Y., Kachala T. *Cloud technologies in management and educational process of Ukrainian technical universities // Інформаційні технології в освіті. Збірник наукових праць. – Херсон: ХДУ. – Випуск 19. – 2014. – С. 22-33.*
2. Триус Ю.В., Говорухін С.О., Галасун К.І. та ін. *Розробка і використання web-сервісів для розв'язування задач економічного моделювання і прийняття рішень // Інформаційні технології та моделювання в економіці : на шляху до між дисциплінарності : Монографія / За ред. д.ф.-м.н., проф. Соловійова В.М. та ін. – Черкаси : Брама-Україна, 2013. – 408 с. – С. 347-364.*
3. *Сайт «Логістика»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://logistics.cdtu.edu.ua>*

УДК 004.9:378.1

Захар Ольга Германівна

Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

© Захар Ольга, 2014

В статті розглянуто питання запровадження технологій дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації вчителів

Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, особливості підвищення кваліфікації вчителів інформатики із застосуванням дистанційних технологій.

Ключові слова: підвищення кваліфікації, післядипломна педагогічна освіта, технології дистанційного навчання, дистанційне навчання.

The article discusses the introduction of e-learning technologies in the training of teachers Mykolayiv Regional In-service Teacher Training Institute, especially improvement of professional skill computer science teachers using distance technologies.

Keywords: improvement of professional skill, postgraduate education, e-learning technologies, distance learning

Вступ. Нові економічні та соціальні реалії вимагають формування нових ключових компетентностей особистості – професійних, соціальних та інформаційних. В інформаційному суспільстві зростає потреба удосконалення професійної компетентності вчителів. Стратегічним завданням і пріоритетним напрямком державної політики в галузі післядипломної педагогічної освіти є удосконалення компетентності вчителя, створення умов для реалізації індивідуальних освітніх маршрутів з метою професійного розвитку педагогів на основі використання інноваційних форм та методів підвищення кваліфікації педагогів. Сьогодні є нагальна потреба удосконалення не тільки змісту освіти, але й системи організаційних форм та методів підвищення кваліфікації педагогів, запровадження інноваційних педагогічних технологій в післядипломну освіту, зокрема технологій дистанційного навчання.

Підвищення кваліфікації – складова загальної системи безперервної освіти особистості. Головною метою підвищення кваліфікації є приведення у відповідність фахової та посадово-функціональної компетентності працівників освіти з потребами та вимогами суспільства на конкретно-історичному етапі соціально-економічного розвитку українського суспільства та інтегративних процесів у всесвітньому освітянському просторі [1].

Науково-теоретичні та практичні аспекти вдосконалення професійної діяльності педагогічних працівників висвітлено в працях Н. М. Бібік, М. С. Вашуленка, Л. М. Ващенко, І. А. Зязюна, Н. І. Клокар, В. Г. Кременя, І. Л. Лікарчука, Н. Г. Ничкало, В. В. Олійника, Л. А. Онищук, О.М. Пехоти, Л. П. Пуховської, О. Я. Савченко, Т. М. Сорочан та ін.

Для сучасної освіти характерним є пошук нових педагогічних можливостей, що пов'язано насамперед з відмовою від традиційного навчання з

ідеєю цілісності педагогічного процесу як системи, що спирається на теорії загальнолюдських цінностей, гуманізації, особистісно-орієнтованого підходу, пріоритету суб'єкт-суб'єктних відносин [2].

Основна частина. Як відомо, в процесі підвищення кваліфікації кадрів доводиться вирішувати складніші питання, ніж під час підготовки майбутніх спеціалістів у ВНЗ, оскільки у випадку перенавчання і підвищення фахового рівня доводиться асимілювати нові знання в структуру життєвого досвіду слухачів, а також здійснювати вплив не тільки на інформативному, а й (переважно) на особистісному рівні. Водночас система підвищення кваліфікації менш інерційна і здатна реагувати на швидкі соціально-економічні і техніко-технологічні умови. Як правило, вона має безпосередній двосторонній зв'язок з практикою, що дає змогу швидше отримати освітній результат, а контингент, що навчається, здатний критично оцінювати пропонувані інновації, може безпосередньо брати участь в їх апробації, розвитку та реалізації. [3]

Особливості системи підвищення кваліфікації вчителів:

- необхідність постійної орієнтації на запити суспільства, в якому освіта знаходиться у кризовому стані та вимагає принципової модернізації;
- збільшення вимог до якості підвищення кваліфікації вчителів відповідно до запитів українського суспільства та інтеграції у міжнародний освітній простір;
- все більше поширення платних освітніх послуг.

Робота в системі підвищення кваліфікації має базуватися на впровадженні найбільш сучасних і ефективних технологій, спрямування роботи відповідно до потреб освітньої галузі. Необхідною умовою ефективного навчання дорослих є активне навчання, у якому переважають методи і технології, спрямовані на самостійне засвоєння слухачами знань і набуття вмінь у процесі їхньої активної розумової і практичної діяльності.

На наш погляд, в системі післядипломної педагогічної освіти найбільш ефективними сьогодні є інтерактивні технології, тренінгові технології, інформаційні технології. Розвиток інформаційних технологій у сучасному світі зумовив перегляд традиційних підходів до освітнього процесу. Сьогодні в світі спостерігається формування освітніх систем нового покоління, ознаками яких є відкритість матеріалів для коментування, редагування в необхідних випадках та адаптації під конкретного користувача. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в систему освіти веде до зміни ролі вчителя, до появи нових методів, організаційних форм та засобів навчання. В контексті інноваційного розвитку післядипломної педагогічної освіти на основі

інформаційно-комунікаційних технологій значні перспективи має навчання за дистанційною формою.

Відповідно до чинного законодавства України під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. [4].

Відповідно до Положення про дистанційне навчання можливе запровадження його або як окремої форми навчання, або використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання у різних формах. Розрізняють інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання та психолого-педагогічні технології дистанційного навчання.

Проблеми впровадження технологій дистанційного навчання в зарубіжних країнах, зокрема перспективи розвитку дистанційної освіти досліджували Дж. Андерсон, Ст. Віллер, Т. Едвард, Р. Клінг. Педагогічне й інформаційне забезпечення дистанційного навчання вивчали Н. Льовінський, Дж. Мюллер, А. Огур, Дж. О'роурке, Д. Парріш, Р. Філіпс, Н. Хара.

У вітчизняних працях науковців проблемі дистанційної освіти присвячено праці В. Ю. Бикова, Н. О. Думанського, В. М. Кухаренка, В.В. Олійника, О. Г. Глазунової, К. М. Обухової, О.О. Самойленка, Н. Г. Сиротенко, Г. С. Молодих, Н. Є. Твердохлебової та ін.

У Миколаївському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти з 2009 року впроваджено очно-дистанційну форму підвищення кваліфікації вчителів інформатики на основі платформи дистанційного навчання Moodle та використання соціальних Інтернет-сервісів для підвищення кваліфікації вчителів інформатики в міжкурсовий період. Із метою підтримки очно-дистанційної форми підвищення кваліфікації вчителів на порталі Миколаївського обласного інституту встановлено платформу дистанційного навчання Moodle. Викладачами та методистами інституту розроблені та розміщені на платформі Moodle (do.moippo.org.ua) дистанційні курси для слухачів курсів підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання.

Навчальна програма курсів підвищення кваліфікації передбачає 216 годин (108 год. денно і 108 год. дистанційно) з терміном навчання 6 місяців та реалізується в три етапи. Перший етап (очний) - організаційно-настановна сесія

(5 днів). Основні завдання етапу: ознайомлення слухачів із організацією й порядком роботи на платформі дистанційного навчання Moodle, ознайомлення із дистанційними курсами. Другий етап (дистанційний) – керована та контрольована самостійна робота (5,5 місяців) на платформі дистанційного навчання. Зміст навчання на дистанційному етапі, включає: вивчення окремих тем навчальних модулів, виконання випускної творчої роботи, виконання завдань, участь в Інтернет-заняттях, проходження модульного контролю, отримання консультацій викладачів тощо. Третій етап (очний) - залікова сесія. (5 днів). Основні завдання етапу: захист-презентація робіт слухачів, комплексний залік та аналіз успішності навчання.

Аналіз результатів навчання вчителів інформатики за очно-дистанційною формою та спілкування зі слухачами та викладачами виявило такі труднощі в організації підвищення кваліфікації за цією формою:

- низька швидкість Інтернет-зв'язку, обмежений доступ до Інтернету в навчальному закладі, де працюють слухачі курсів;
- розроблення курсів дистанційного навчання дуже трудомісткий процес та потребує додаткових професійних знань та вмінь викладачів;
- неповна інтерактивність курсів дистанційного навчання, відсутність у викладачів дистанційних курсів навичок організації спільної діяльності засобами технологій дистанційного навчання, відсутність особистісного спілкування слухачів та викладачів;
- несформовані компетентності самоосвітньої діяльності у слухачів.

Слід зазначити що на відміну від інших категорій слухачів у вчителів інформатики сформовані навички використання інформаційно-комунікаційних технологій. І найбільш актуальною проблемою для них є організація власної самоосвітньої діяльності, а саме вміння зосередитися, ефективно розподілити час між заняттями, високий рівень самоконтролю.

Всі вищезазначені труднощі ускладнюють керування роботою слухачів на дистанційному етапі курсів. З досвіду впровадження дистанційного навчання в Миколаївському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти визначені такі шляхи подолання наведених проблем:

- викладачі готують завдання та теоретичний матеріал невеликими за обсягами, стисло та компактно, мультимедійний матеріал є додатковим для слухачів курсів;
- проведення тренінгів для викладачів щодо можливостей платформи Moodle та створення інтерактивних дистанційних курсів;

- постійний зв'язок тьютора із слухачами та викладачами, а також із керівництвом навчальних закладів та методистами районними (міськими) методичними кабінетами (центрами) засобами електронної пошти та мобільного зв'язку;
- проведення тренінгів та семінарів в міжкурсовий період для вчителів щодо роботи на платформі Moodle, організації навчання учнів засобами технологій дистанційного навчання.

Висновки. Отже, слід зазначити, що з розвитком інформаційних технологій все більше педагогів виявляють бажання підвищувати кваліфікацію з використанням дистанційних технологій. Так, за даними регіонального моніторингу вчителів інформатики загальноосвітніх навчальних закладів Миколаївської області в 2014 році 84 % опитуваних віддали перевагу очно-дистанційній формі підвищення кваліфікації, більше 52 % зазначили, що навчання на курсах підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою більш задовольняє їх потребам, ніж звичайні очні курси. Всі слухачі курсів підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою зазначають, що таке навчання виявилось для них значно інформативнішим, більш корисним та економічно вигідним ніж звичайні курси. Питання запровадження технологій дистанційного навчання в систему підвищення кваліфікації вчителів є актуальними, дискусійними і потребують подальшого поглибленого вивчення.

Література

1. *Маслов В. Енциклопедія освіти [голов. ред. В. Г. Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. - 675 с.*
2. *Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. – Х.: Вид.група «Основа», 2011. – 176 с. - С.5*
3. *Олійник В.В. Наукові основи управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників профтехосвіти. Монографія. – К.: Міленіум, 2003. – 594 с.*
4. *Положення про дистанційне навчання: Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>*